

УДК 2-236.7:398.21(71)
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2019-2-22>

ВТІЛЕННЯ БІБЛІЙНИХ МОТИВІВ У КАНАДСЬКИХ ФОЛЬКЛОРНИХ КАЗКАХ

Лисенко Єлізавета Андріївна,
викладач кафедри соціально-гуманітарних та фундаментальних дисциплін
Інститут Військово-Морських Сил
Національного університету «Одеська морська академія»
elizabethlysenkoaa@gmail.com
orcid.org/0000-0003-2376-4399

Мета. Стаття присвячена аналізу лінгвокогнітивних механізмів втілення біблійних мотивів у текстах канадських фольклорних творів. **Методи.** Для досягнення поставленої мети у дослідженні було використано методологічний інструментарій наратологічних досліджень для виявлення вербальних наративних прийомів творення образів у художньому тексті. Матеріалом дослідження послугували канадські фольклорні казки "The Duck With Red Feet", "Star-Boy And The Sun Dance", "The Fountain of Youth", "Glooskap's country". **Результати.** Аналітичний аналіз теоретичного доробку та наратологічний аналіз фактичного матеріалу, а саме казкових фольклорних творів автентичного населення Канади, уможливили дійти таких висновків. **Висновки.** Було виявлено, що канадські фольклорні казки є результатом довготривалого розвитку цієї країни та її культури. Канадську фольклорну творчість розглядаємо як відображення національного досвіду. У текстах аборигенних творів ми відстежуємо, що, ввівши в себе елементи іммігрантських культур, ця літературна традиція зберегла власну індивідуальність. Враховуючи зазначену особливість казкових творів, яка пояснює поєднання елементів культурних традицій різних народів у текстових фрагментах, були розглянуті певні наукові підходи до вивчення цього питання. У фольклорних творах автохтонного населення ми заходимо поєднання власне індіанських елементів культурної традиції з біблійними образами. Таке нарощення християнського розуміння навколишньої дійсності на індіанську систему уявлень про світобудову знаходить своє відображення в аборигенних канадських казках завдяки шляхам реалізації наративного мапування. Відтак упродовж дослідження у виділених казкових творах ми розглядали втілення біблійних історій через мотиви як елементи сюжету або власне сюжети, дії персонажів, відображення певних людських якостей, власні назви, образи та символи, які присутні у фольклорних текстах, а також виявили окремі механізми мапування, що їм властиві. Лінгвокогнітивний аспект дослідження дав змогу засвідчити, що механізми творення архетипних образів можливі завдяки наративному мапуванню, яке постає через переосмислення біблійних історій і їхнє втілення через прямі номінації у вигляді власних назв, окремих слів, словосполучень, речень (складноспряжених), кількох речень і текстових фрагментів.

Ключові слова: канадська казка, фольклорна казка, Біблія, образ, мотив, сюжет, наративне мапування.

EMBODIMENT OF BIBLE MOTIFS IN CANADIAN FOLK TALES

Lysenko Yelizaveta Andriivna,
Instructor at the Department of Social and Humanitarian and Fundamental Disciplines
Naval Institute of National University "Odessa Maritime Academy"
elizabethlysenkoaa@gmail.com
orcid.org/0000-0003-2376-4399

Purpose. The article focuses on the analysis of lingual and cognitive procedures of bible motifs embodiment in canadian folk tales. **Methods.** The method of narratological analysis enabled to reveal verbal means of images creation in literary texts. A case study of the research is canadian folk tales: "The Duck With Red Feet", "Star-Boy And The Sun Dance", "The Fountain of Youth", "Glooskap's country". **Results.** The study of theoretical material and narratological analysis of the text material, namely canadian aboriginal folk tales, enables to arrive at following conclusions. **Conclusions.** It is emphasized that canadian folk tales have come out from a prolonged development of the country and its culture. Canadian folklore is regarded as a reflection of national experience. Despite the fact that this cultural tradition has assimilated the elements of immigrant cultures, it has preserved its aboriginal individuality. In the connection with this peculiarity some scientific approaches that explain the nature of combining different cultural elements in a literary work, a folk tale in particular, are considered. The investigation reveals the process of merging of a proper canadian aboriginal literary tradition with the elements of the biblical doctrine. Moreover, this process is ensured due to the fusion of motifs and plots of a Christian cultural tradition with an Indian model of consciousness which is realized through a narrative mapping that intertwines all the components into a united whole. Much attention is given to the analysis of motifs as elements of plots, plots as complexes of motifs, images, characters, characters' acts, symbols which are present in folklore texts. The investigation elicits some typical mechanisms of mapping. Lingual and cognitive aspects of the investigation enable to prove that the process of archetype images creating is realized due to the mechanisms of a narrative mapping which occurs on the basis of bible events rethinking and their embodiment through direct nominations in the form of proper names, separate words, word combinations, sentences (complex and compound), a number of sentences and text fragments.

Key words: canadian fairy tale, folk tale, Bible, image, motif, plot, narrative mapping.

1. Вступ

Канада є тією країною, яка, пройшовши процес національного становлення, зберегла поліетнічну структуру. Суміш старої і нових культур спричинила появу своєрідного, суто канадського світобачення, що втілювалось на різних рівнях існування національної культури – від лексичних, мовних особливостей до філософських уявлень. Ця особливість культурного розвитку країни породила проблему вивчення і збереження етнічної спадщини. Канадська казка як об'єкт літературознавчого дослідження цікавила науковців починаючи з кінця XIX – початку XX ст. (Boas, 1922; Thompson, 1946; Dundes, 1964; Lüthi, 1970). Особливої актуальності вона набула у працях науковців-лінгвістів XX і XXI ст., які розглядали її як вираження колективного психологічного й філософського аспектів загальнокультурного досвіду (Boas, 1921; Lutz, 1991; Н. Овчаренко, 2006; М. Гримич, 2016).

Станом натеper у Канаді сформована унікальна і розгалужена літературна традиція, у яку протягом кількох століть іммігранти до Канади привносили елементи своїх культур. Вплив прийдешніх народів на мистецьку самобутність цього регіону був доволі значним і водночас плідним (Жукова, 2005: 7). Жодна із культурних традицій, які були привезені іммігрантами до канадських земель, не була втрачена або витіснена місцевими звичаями. Це стосувалося і культури аборигенів: попри ймовірну загрозу бути зруйнованою або заміщеною, ідіоетнічність цього краю була збережена. Слід зазначити, що впродовж свого історичного розвитку Канаді було властиве особливе ставлення до культур іммігрантів, яке полягало у збереженні етнокультурних розбіжностей, і водночас попередженні і подоланні їхньої самоізоляції (Жукова, 2005: 8). На відміну від, наприклад, культурної традиції «плавильного котла» (“melting pot”), що була властива Сполученим Штатам, у Канаді була відзначена тенденція до сплетення наявних особливостей у єдиний культурний витвір, немовби у «клаптевий виріб» (“patchwork”) (Zipes, 2000: 426).

Зазначені вище риси культурного становлення Канади стосувалися всіх сфер життя аборигенного й іммігрантського населення цього регіону. З огляду на обсяг статті розглянемо лише один аспект культурного розвитку канадського народу – релігію, а саме привнесення християнської релігії у систему індіанських уявлень про світоустрій, адже саме відмінна модель вірувань була чи не

першим елементом, що інтегрувався у канадську культурну традицію з появою європейських поселень наприкінці XVI ст.

Впродовж XVII ст. на території східної частини Канади знаходились французькі колонії. Зазвичай ці колонії були очолені представниками французького панства і духовенства, які, крім укладання торговельних домовленостей з індіанцями, мали на меті долучити диких аборигенів до християнства (Прохоров, 1969–1978).

Попри оригінальну історію становлення, канадська фольклорна література тривалий час була виключена з кола досліджень літературознавців. Цю літературну традицію вважали нерозвиненою, такою, чий розквіт ще чекає на неї у майбутньому (Lüthi, 1970: 95), аргументуючи тим, що в основу цього фольклору покладені примітивні уявлення про світоустрій, на відміну від розгалуженої системи зразкової європейської культурної традиції (Boas, 1921: 3).

Актуальність статті зумовлена недостатньою вивченістю канадських фольклорних творів у річищі лінгвістичних досліджень.

Основна мета статті – розкрити лінгвокогнітивні механізми втілення біблійних мотивів у текстах фольклорних творів.

Відповідно, поставлені такі **завдання**:

1) дати загальну характеристику особливостей казки як жанру фольклору та деяких підходів до її вивчення;

2) уточнити визначення понять «мотив» і «сюжет»;

3) встановити шляхи втілення біблійних історій у деяких канадських фольклорних казках.

2. Виклад основного матеріалу

Читаючи твори фольклорних жанрів, читач здебільшого пов'язує їх із результатами історичного і соціокультурного надбання певних націй. Читач позасвідомо вбачає у фольклорі, казках зокрема, відображення певних ідіоетнічних ознак, етнопсихологічні особливості. Саме з казок ми отримуємо перші знання про базові моральні, релігійні, соціальні норми.

Зародившись дуже давно, казки як найбільш поширений вид усної творчості увібрали в себе первинні уявлення про світобудову, що притаманні кожному народові. Досліджуючи тексти казок, ми знаходимо втілення архаїчного розуміння світу, одухотворення сил природи, надання тваринам людських рис або магічних здібностей та інші елементи давніх культів і поклоніння тотемним божищам. З перебігом часу казки

розвивалися, вбираючи у себе нові елементи культурної традиції, які відображали підвалини національного життя, та завдяки культурно-історичним зв'язкам між народами запозичувались й інтегрувались в інші літературні традиції. Саме тому, досліджуючи фольклорні тексти, вчені повсякчас натрапляють на подібність/тотожність символів, образів, мотивів і сюжетів у фольклорі різних народів.

Ця особливість казкових творів – поєднання елементів культурних традицій різних народів до такої міри, що читач сприймає їх як нерозривні, спричинила появу окремого напрямку у дослідженнях учених. Фольклорно-орієнтований підхід із його провідною теорією запозичення пояснював подібність різних елементів фольклору не спорідненістю народів (як вважали представники міфологічної школи), а культурно-історичними зв'язками, запозиченнями, впливом Сходу на європейський Захід і навпаки (Соколов, 2007: 70). Однак такий стан речей у фольклористиці не свідчив про втрату самотності казок. Доцільним буде згадати твердження М. Мюллера про те, що присутність запозичення сюжету в якомусь творі не позбавляє його права бути таким, що вважають національним, приналежним до певної галузі національної культури, адже немає запозичення без творчої обробки (Соколов, 2007: 72). На тлі фольклорно-орієнтованого підходу вчені натрапляли на запозичення сюжетів казок у фольклорі багатьох народів, через що такі сюжети почали називати мандрівними, а теорію запозичення – теорією мандрівних, або бродячих сюжетів (Соколов, 2007: 71).

Терміни «сюжет» і «мотив» є актуальними у дослідженнях літературознавчої науки й дотепер. Вивчення цих двох понять як категорій літературознавства були розпочаті у IX–XX ст. і проаналізовані у роботах з фольклорних наративів. О. Веселовський у праці «Поетика сюжетів» (1897–1906) тлумачить мотив як формулу, що попервах суспільного розвитку відповідає на запитання, які природа повсякчас ставить людині, або як формулу, що закріплює особливо важливі та повторювальні враження від дійсності (Веселовський, 1989: 301). Головною рисою мотиву вчений вважає його нероздільність, «образний одночленний схематизм». Мотивом О. Веселовський називає елементарну оповідальну одиницю, яка завдяки образному втіленню відповіла на різні запитання первісного суспільства, або відобразила побутові спостереження (Веселовський, 1989: 305). Кожен мотив може

переходити у сюжет. Учений розмежовує ці два поняття, розглядаючи «сюжет як комплекс мотивів» (Веселовський, 1989: 301). За О. Веселовським, сюжет – це складні схеми, в образності яких були узагальнені відомі акти людського життя і психіки у поперемінних формах побутової дійсності. Одночасно з узагальненням привноситься ставлення до певної дії – позитивне чи негативне (Веселовський, 1989: 302).

Подібно еволюції казки як жанру, мотиви, сюжети та інші елементи творів підпорядковані історичному впливові, через що можуть комбінуватись, заміщувати, доповнювати один одного на різних етапах розвитку.

Такий погляд на природу мотивів і сюжетів фольклорних казок уможливує їхній розгляд у контексті видів мапування, а саме наративного мапування. Наративне мапування розуміємо як проектування мотиву чи сюжету художнього твору, історичної події чи побутового випадку на зміст образу шляхом їхнього переосмислення на основі параболічного чи есеїстичного мислення (Белехова, 2013: 226).

Наративне мапування є механізмом творення образів у художньому тексті (Белехова, 2015). Цей процес втілюється завдяки особливому типові мислення, що властивий людям, – параболічному, який полягає в тому, що людина здібна категоризувати навколишній світ завдяки пакуванню власного досвіду в сценарії й історії (Белехова, 2013: 226). Така властивість людського мислення зумовлює той факт, що деякі життєві випадки та дійсність ми сприймаємо інакомовно, позасвідомо апелюючи до закарбованих у свідомості знань. Згідно з положеннями когнітивної лінгвістики і наратології мозок людини доволі часто сприймає і продукує думки алегорично, автоматично знаходячи злучні ланки із загальновідомими подіями і ситуаціями, які були творчо відтворені у літературних працях (Белехова, 2015).

Отже, параболічне мислення полягає в основі творення параболічних образів, головним механізмом творення яких є наративне мапування – проектування відомих у світовій літературі мотивів і сюжетів шляхом прямого цитування або перефразів (Белехова, 2013: 226).

Отже, казки як результат багатовікового розвитку народів світу і вмістилище людських уявлень про світобудову завдяки поєднанню простих мотивів у складні сюжети є відображенням людського досвіду, який втілюється у тексті через наративне мапу-

вання, що переплітає всі складники у єдине ціле. Ось чому втілення біблійних історій у канадських фольклорних казках через мотиви як елементи сюжету або власне сюжети, дії персонажів, відображення певних людських якостей, власні назви, образи, символи є закономірним і очікуваним явищем.

Проілюструємо деякі механізми втілення біблійних історій у текстах канадських казкових творів:

1) Мотив «творення світу».

Процес творення всього живого, що населяє Землю, зображений у Старому Заповіті таким чином: на п'ятий день Бог створив усіх істот, які живуть у воді або у небі, на шостий день – усіх земних тварин, і тільки потім чоловіка і жінку, яких Бог створив на свій образ і наказав їм панувати «над морською рибою, і над птаством небесним, і над худобою, і над усею землею, і над усім плазуючим, що плазує по землі» (Бут. 1:26). Людина була створена останньою, до того ж за подобою творця, і їй єдиній було призначено панувати над іншими істотами, що підкреслює її божественність і наближеність до Бога. Однак у другому розділі тієї самої Книги Буття сказано, що першим був створений чоловік і тільки потім усі інші земні істоти, й останньою – жінка. Саме така поетапність найбільше відповідає тій, що описана у казках аборигенів Канади, з єдиною обмовкою, що індіанський Бог та праотець – Глуסקап спочатку створив фей та ельфів, а потім індіанців, без зазначення статі, та останніми – тварин: *“And out of the bark of the trees at which he shot there came first men whom he called Indians ... Then came the animals and the birds of the air and the fish of the sea, and he gave them each a name”*. Подібно до Книги Буття, де зазначено, що Бог надав людині право панувати над іншими істотами, в аборигенному фольклорі Канади ми натрапляємо на майже ідентичні твердження, а саме, що індіанський Бог – Глуסקап дарував своєму народові владу над усіма живими істотами: *“Glooskap made all the animals smaller and weaker ... He gave his people power over them, so that the greatest and strongest of all his creatures was man”*.

2) Мотив «цікавість».

Інший біблійний мотив – кара за надмірну цікавість – втілений у казці *“The Duck With Red Feet”*. У Першій книзі Царств йдеться про подію, що супроводжували повернення Ковчегу – головної святині євреїв, із території філістимлян до Ізраїлю. Протягом цієї подорожі була зроблена зупинка у місті Вефса-

мисі, у якому деякі місцеві мешканці виявили надмірну цікавість щодо вмісту Ковчегу і відкрили скриню. За таке зухвальство Бог люто покарав народ Вефсамиса – *«I вразив Він жителів Вефсамиса за те, що вони заглядали у ковчег Господа, і вбив з народу п'ятдесят тисяч сімдесят чоловік»* (1Цар. 6:19). У канадській фольклорній казці *“The Duck With Red Feet”* чоловік, якого у творі називають Мисливець, також має скриню, у якій зберігає найдорожчий скарб – свого брата, який із невідомих причин був дуже крихітного зросту: *“he always closed the box tight up so that his little brother could not get out, for he feared that if he got out harm would come to him”*. Згодом Мисливець знайшов собі дружину, але своєї таємниці він їй не розповів. Дивна поведінка чоловіка викликала підозру у жінки, тому вона вирішує таємно прослідкувати за його діями. Однак, дізнавшись правду, жінка не зупинилась – їй закортіло відкрити скриню і ближче роздивитись крихітну людину. Коли вона підняла кришку і намагалася витягти малюка зі скрині, він вистрибнув і з переляку втік. Однак це була не єдина її проблема, адже руки жінки набули червоного кольору, який неможливо було змити. Побачивши дружину з червоними руками і порожню скриню, мисливець одразу зрозумів, що трапилось, і розлютився до такої міри, що ладен був вбити дружину. Намагаючись врятувати власне життя, жінка стрибнула у ставок, але вмить перетворилась на качку з червоними лапами: *“and to this day the Sheldrake Duck has red stains on her feet and feathers, because she was curious and took the funny little man from the box”*.

3) Сюжет «заборонений плід».

Архетипний біблійний сюжет «забороненого плоду» є поширеним у канадському фольклорі. Відповідно до Біблії Адаму і Єві було дозволено їсти з будь-якого дерева у раю, але єдиною умовою було не куштувати плодів із дерева у середині раю: *«Не їжте із нього, і не доторкайтесь до нього, щоб вам не померти»* (Бут. 3:3), але люди не послушали заборони Бога і з'їли плід із дерева «Пізнання добра і зла», за що були покарані: *«I Господь Бог вислав людину із еденського раю»* (Бут. 3:23). У казці *“Star-Boy And The Sun Dance”* дівчина, яку Ранкова Зірка – син бога Сонця, взяв за дружину і забрав із собою жити на небо, отримала подібну заборону від Сонця: *“You may dig any roots that grow in the sky, but I warn you not to dig up the large turnip”*. Так само, як Адам із Євою у Біблії, дівчина спокусилася і витягла ріпу, порушивши заборону Сонця, за що була

вигнана з неба: *"If she has disobeyed, she must go back to her people. She cannot live here"*. Ця фольклорна казка також перекликається з біблійним сюжетом про заборонений плід у наслідках, які спіткали героїв обох історій. Відповідно до Біблії кара Адама і Єви була у стражданнях, які супроводжували б їх протягом життя. Бог сказав Єві: *«Я зроблю так, що вагітність принесе тобі сильний біль і ти будеш народжувати в муках; ти прагнутимеш бути зі своїм чоловіком, а він пануватиме над тобою»* (Бут. 3:16). Адамові він сказав: *«За те, що ти послухався голосу дружини і з'їв плід з дерева ... проклята через тебе земля... Земля буде родити тобі терни й будяки, і ти їстимеш польові рослини. У поті чола ти здобуватимеш хліб, аж поки не повернешся в землю»* (Бут. 3:17–19). У казці *"Star-Boy And The Sun Dance"* після вигнання на землю дівчина неодноразово благала сина Сонця – Ранкову Зірку забрати її жити знову на небо, але отримувала лише відмови і покарання життєвими труднощами, які мали спіткати її та індіанський народ: *"You disobeyed ... your sin is the cause of your sorrow, and it has brought great trouble to you and your people"*.

4) Мотив непокори, втілений в образі «соляний стовп».

Архетипний словесний образ «соляний стовп» є втіленням біблійної історії про Лота, його дружину та доньок, яких було врятовано янголами від Божої кари. Проте дружина Лота ослушалась наказу Бога – не обертатись на палаюче у вогні місто, тому була покарана за непослух і перетворена на соляний стовп. Певну паралель із цією історією знаходимо у канадській фольклорній казці *"The Fountain of Youth"*. Відповідно до тексту казки Король, у якого було троє синів, обіцяє передати володіння над королівством тому синові, який привезе йому цілющу воду з Джерела Молодості. Почувши батькове бажання, брати по черзі їдуть до далеких земель, де знаходиться чарівне джерело. Однак дорога до магічного місця наповнена випробуваннями, одним з яких була перевірка на покору і вміння слідувати заборонам: *"These sheep belong to the King of the Crystal Island. I forbid you to harm a single one of them"*. Через жадобу до володарювання, егоїзм і непокору двоє старших синів Короля: Пітер і Пол не пройшли випробування і були покарані – перетворені на соляні стовпи: *"You were warned! ... Very well. Now you know the consequences ... and Prince Paul was changed into another pillar of salt, right beside the one that had been his brother Peter"*.

5) Мотив суперництва, втілений у діях образів-персонажів «близнята».

У Біблії описані кілька випадків суперництва між близнятами: Каїном та Авелем (синами Адама і Єви), Іаковом та Ісавом (синами Ревеки й Ісаака, нащадка третього сина Адама і Єви – Сефа). В обидвох історіях брати є протилежністю один одного у характері та захопленнях: один – спокійний, миролюбний, полюбляє землеробство, другий – активний, агресивний, займається полюванням. У кожному випадку діти шукають прихильності батьків – земних або небесного Отця, а також прагнуть влади, через що заздять, обманюють і навіть у випадку Каїна й Авеля один із близнюків убиває другого: *«І зглянувся Господь на Авеля й на жертву його, а на Каїна й на жертву його не зглянувся. І сильно розгнівався Каїн, і обличчя його похилилось ... І сталося, як були вони в полі, повстав Каїн на Авеля, брата свого, і вбив його»* (Бут. 4:4-8). У канадських фольклорних казках також є доволі схожі мотиви. Наприклад, у казці *"Glooskap's country"* зображені двоє братів-близнят – Glooskap та Wolf, де перший є уособленням усього доброго, а другий – злого: *"He [Glooskap] was one of twin brothers, the other being Wolf the son of Wickedness. Glooskap was the son of Goodness"*. Від їхнього народження було вирішено, що саме Глускап буде володарювати на землях Сонця, що сходять у Канаді. Другий брат був невдоволений такою долею і теж хотів бути володарем земель на сході Канади. Задля отримання бажаного Вулф мав убити Глускапа, однак близнята були безсмертними і тому кожен, хто хотів убити одного з братів, мав би довідатись таємниці їхньої смерті, які у них були різні та відомі кожному окремо: *"he being the son of Wickedness would have been glad of chance [to kill his brother], but he did not know the secret of his brother's death"*. Дізнавшись про наміри Вулфа і переймаючись за власне життя, Глускап вирішує також довідатись секрет братової смерті і вбити його першим: *"The next night Glooskap hid himself among the trees near to Wolf's tent. He heard Wolf ... telling the secret of his death, – that he could be killed only by a fern root. And Glooskap, fearing for his own life, for he had no faith in the love of Wolf the son of Wickedness, at once slew his brother with a fern root"*.

6) Символ «світло»

У Старому Заповіті людська божественність і наближення до Бога виражені у тому, що людина була створена на образ творця, їй було доручено правити усіма істотами на

Землі, крім того, людина – це єдина істота, яка була наділена статтю. У канадських фольклорних казках про створення світу розмежування індіанців за статтю, так само як і тварин, відсутнє. Немає й чіткого формулювання, що індіанці були створені на образ свого творця – Глускапа. Однак у всіх канадських казках індіанців називають “the Children of Light”. Принагідно зазначити, що слово “indian” походить від іспанського виразу “Los Ninos de’la’endeo”, яке уперше було використане у XVI ст. Бартоломе де лас Касосом, коли він описував туземне населення у його листах до короля і королеви Іспанії, й означало воно “Children of God”: “*their manners are decorous and praiseworthy, they are guileless and honest, with no vices among them, they have no thieves or liars among them and they give freely of all that they have, and when they have no more to give they cry ... they are truly as the children of God (Los Ninos de’la’endeo)*”. Згідно з Біблією, Бог – це світло: «Бог – світло, й ніякої у ньому темряви немає». Оскільки у фольклорі індіанці представлені виразом “the Children of Light” – «діти світла», а світло то є Бог, як зазначено у Біблії, можемо припустити, що індіанці у фольклорних творах постають символами світла, і тому божественного початку.

3. Висновки

Канадські фольклорні казки є результатом довготривалого розвитку цієї країни. Вони, будучи відображенням людського досвіду, увібрали в себе елементи іммігрантських культур, але, попри це, не втратили своєї індивідуальності. У текстах аборигенних творів ми заходимо поєднання власне індіанських елементів літературної традиції з біблійними образами, втіленими через нашарування мотивів і сюжетів християнської культурної традиції. Аналіз фольклорних текстів дав змогу виявити механізми мапування, що їм властиві. Лінгвокогнітивний аспект дослідження дав змогу засвідчити, що механізми творення архетипних образів відбуваються завдяки наративному мапуванню, яке постає через переосмислення біблійних історій і їхнє втілення через прямі номінації у вигляді власних назв, окремих слів, словосполучень, речень (складносурядних і складнопідрядних), кількох речень і текстових фрагментів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Белехова Л.И. Алгоритм прототипического прочтения поэтического текста (на материале американской

поэзии). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: зб. наук. праць.* 2013. № 19. С. 221–233.

2. Белехова Л.И. Когнитивные подходы в теории образности. URL: <http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/1496> (дата звернення: 10.04.2019).
3. Большая советская энциклопедия: в 30 т. 3-е изд. / гл. ред. А.М. Прохоров. Москва : Советская энциклопедия, 1969–1978. URL: <http://bse.sci-lib.com/article058414.html> (дата звернення: 06.04.2019).
4. Веселовский А.Н. Историческая поэтика. Москва : Высшая школа, 1989. С. 300–307.
5. Гримич Марина. Нариси з українсько-канадської фольклористики. Київ : Дуліби, 2016. 312 с.
6. Жукова И.В. Художественная культура современной Канады в контексте политики мультикультурализма (на примере этнопоэзии) : дис. на соискание уч. степени доктора культурологии : 24.00.01. Москва, 2005. С. 7–8.
7. Овчаренко Н.Ф. Канадський літературний канон на злам століть. Київ : Видавництво гуманітарної літератури, 2006. 311 с.
8. Соколов Ю.М. Русский фольклор : учебное пособие. 3-е изд. / отв. редактор В.П. Аникин. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 2007. 544 с.
9. Boas F. The Mind of a Primitive Man. New York : The Macmillan Company, 1921. P. 3.
10. Boas F. Primitive Art. New York : Dover Publications, 1922. 412 p.
11. Dundes A. The Morphology of North American Indian Folktales. Helsinki : FF Communications, 1964. 134 p.
12. Lüthi M. Once Upon A Time. On the Nature of Fairy Tales / Trans. Lee Chadcayne, Paul Gottwald. New York : Frederick Ungar Publishing, 1970. P. 95.
13. Lutz H. Contemporary challenges: conversations with Canadian native authors. Saskatoon : Fifth House Publishers, 1991. 292 p.
14. Thompson S. The Folktale. New York : The Dryden Press, 1946. 510 p.
15. Zipes J. The Oxford companion to fairy tales. New York : Oxford University Press, 2000. P. 426.

REFERENCES:

1. Belehova, L.I. (2013). Algorithm prototipicheskogo prochteniya poeticheskogo teksta (na materiale amerikanskoy poezii) [Algorithm of prototype reading of poetic text (case study of the research is American poetry)]. *Naukoviy visnik Hersonskogo derzhavnogo universitetu. Seriya "Lingvistika": zb. nauk. prats. No 19.* [in Russian].
2. Bieliikhova, L.I. (2015). Kognitivnyie podhodyi v teorii obraznosti [Cognitive theory of imagery]. Retrieved from: <http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/1496> [in Russian].
3. Bolshaya sovetskaya entsiklopediya [Great Soviet Encyclopedia]: v 30 t. 3-e izd (1969–1978). / gl. red. A.M. Prohorov. Moscow : Sovetskaya entsiklopediya. Retrieved from: <http://bse.sci-lib.com/article058414.html> [in Russian].
4. Veselovskiy, A.N. (1989). Istoricheskaya poetika [Historical poetics]. Moscow : Vysshaya shkola. [in Russian].
5. Hrymch, M. (2016). Narisy z ukrayinsko-kanadskoyi folklorystyky [Essays on ukrainian and canadian folklore study]. Kyiv : Duliby. 312 s. [in Ukrainian].

6. Zhukova, I.V. (2005). Hudozhestvennaya kultura sovremennoy Kanady v kontekste politiki multikulturalizma (na primere etnopoezii) [The artistic culture of modern Canada in the context of the policy of multiculturalism (based on ethno-poetics)]: *Doctor's thesis*. Moscow. [in Russian].
7. Ovcharenko, N.F. (2006). Kanadskiy literaturniy kanon na zlami stolit [Canadian literary canon at the turn of the century]. Kyiv : Vydavnytstvo humanitarnoyi literatury. 311 s. [in Ukrainian].
8. Sokolov, Yu.M. (2007). Russkiy folklor [Russian folklore]: uchebnoe posobie. 3-e izd. / otv. redaktor V.P. Anikin. Moscow : Izd-vo Mosk. un-ta. [in Russian].
9. Boas, F. (1921). *The Mind of a Primitive Man*. New York : The Macmillan Company, P. 3.
10. Boas, F. (1922). *Primitive Art*. New York : Dover Publications. 412 p.
11. Dundes, A. (1964). *The Morphology of North American Indian Folktales*. Helsinki : FF Communications. 134 p.
12. Lüthi, M. (1970). *Once Upon A Time. On the Nature of Fairy Tales* / Trans. Lee Chadayne, Paul Gottwald. New York : Frederick Ungar Publishing. P. 95.
13. Lutz, H. (1991). *Contemporary challenges: conversations with Canadian native authors*. Saskatoon : Fifth House Publishers. 292 p.
14. Thompson, S. (1946). *The Folktale*. New York : The Dryden Press. 510 p.
15. Zipes, J. (2000). *The Oxford companion to fairy tales*. New York : Oxford University Press. P. 426.

*Стаття надійшла до редакції 25.07.2019.
The article was received 25 July 2019*